

ضوابط صدور مجوز تاسیس و فعالیت دفاتر پذیرش و تالار معاملات

کارگزاری‌های عضو شرکت بورس کالای ایران

مقدمه

این ضوابط جهت اجرای بندهای (الف) و (ب) ماده ۷ "دستورالعمل وظایف و اختیارات شرکت بورس کالای ایران در خصوص کارگزاری‌های عضو" و به منظور گسترش فعالیت کارگزاران و دسترسی بیشتر و بهتر ذینفعان و فعالان بازار بورس کالا به این بازار تدوین گردیده است.

ماده ۱: تعاریف

اصطلاحات و واژه‌های تعریف شده در این مقررات دارای همان معانی به کار رفته در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار، مصوب آذر ماه ۱۳۸۴، می باشد. واژه‌های دیگر بکار رفته در این ضوابط به شرح زیر تعریف می‌شوند:

- ۱) **بورس:** شرکت بورس کالای ایران (سهامی عام) است.
- ۲) **کارگزار:** شرکت کارگزاری که عضو "بورس" است.
- ۳) **قوانین و مقررات:** کلیه قوانین و مقرراتی که "کارگزار" ملزم به رعایت آن‌ها می‌باشد، اعم از قوانین مصوب مجلس، هیات وزیران، مصوبات "شورا"، "سازمان"، "بورس" و "قانون کارگزاران".
- ۴) **دفتر پذیرش کارگزار:** دفتر کارگزاری است که کارگزار در آن دفتر، سفارش مشتریان در مورد خرید و فروش کالا یا اوراق بهادار پذیرفته شده را دریافت کرده و از طریق ایستگاه معاملاتی مخصوص همان دفتر یا سایر ایستگاه‌های معاملاتی خود، اجرا می‌کند. این دفاتر می‌تواند با رعایت مقررات تحت عناوین مختلف اعم از تالار اختصاصی (شعبه) یا تالار معاملات کارگزاران و... فعالیت نماید.
- ۵) **نماینده‌گی:** دفتری است در مالکیت یا اجاره شخصی غیر از کارگزار مستقر در داخل یا خارج از کشور که مالک یا مستاجر آن نیروی انسانی و تجهیزات کافی را طبق مقررات تامین نموده و یک کارگزار با رعایت مفاد این ضوابط برای این محل قرارداد نمایندگی را با مالک یا مستاجر آن منعقد نموده است و طبق قرارداد نمایندگی سفارشات مشتریان در محل مذکور دریافت و جهت اجراء به کارگزار ارسال می‌گردد.

۶) **تالار اختصاصی (شعبه):** دفتری در مالکیت یا اجاره کارگزار است که کارگزار مزبور در آن دفتر سفارش خرید و فروش از مشتریان دریافت کرده و از طریق ایستگاه معاملاتی مستقر در همان دفتر یا سایر ایستگاههای معاملاتی نسبت به اجرا اقدام می نماید.

۷) **تالار معاملات کارگزاران:** محلی است در مالکیت یا اجاره‌ی "کارگزار"ی یا در مالکیت شخص دیگر که جهت فعالیت بیش از یک "کارگزار"ی تاسیس گردیده و در آن محل امکانات لازم جهت فعالیت تعداد معینی از دفاتر خدمات کارگزاری ها فراهم شده است.

۸) **ایستگاه معاملاتی:** رایانه ای است تحت اختیار کارگزار مستقر در تالار اختصاصی (شعبه) یا تالار معاملات کارگزاران که با اخذ مجوز و نصب نرم افزارهای لازم به سامانه معاملات بورس متصل است و کارگزار از طریق آن می تواند سفارشات خرید و فروش کالا و یا اوراق بهادار مبتنی به کالای پذیرفته شده در بورس را اجرا نماید.

۹) **کمیته تالار معاملات کارگزاران:** کمیته ای مرکب از مدیریتهای بازرسی و امور اعضاء، امور ناظرین و تالارها، مدیریت فتآوری اطلاعات و ارتباطات و سایر اشخاص مرتبط با تشخیص مدیر عامل بورس که وظایف محوله را به شرح مندرج در این ضوابط انجام می دهد.

۱۰) **دارنده مجوز تالار:** کارگزاری است که در چارچوب این ضوابط مجوز تاسیس تالار مربوطه را از بورس اخذ نموده باشد.

ماده ۲: خدمات قابل عرضه، ویژگی‌های محل معرفی شده، امکانات و تجهیزات لازم و نیروی انسانی "دفتر پذیرش کارگزاری" و تالار معاملات کارگزاران

حداقل خدمات قابل عرضه، ویژگی‌های محل معرفی شده، امکانات و تجهیزات لازم و نیروی انسانی در هریک از "دفتر پذیرش کارگزاری" و "تالار معاملات کارگزاران" باید به شرح جدول پیوست باشد.

تبصره: در صورتی که پس از راه اندازی "دفتر پذیرش کارگزاری" و "تالار معاملات کارگزاران"، مفاد مندرج در جدول پیوست، نظیر حداقل امکانات و تجهیزات مشخص شده توسط "بورس" تغییر کند، کارگزاران موظفند در اسرع وقت این تغییرات را اعمال نموده و به صورت مکتوب مراتب را به "مدیریت بازرسی و امور اعضاء بورس" اطلاع رسانی نمایند. "بورس" پس از دریافت این نامه و در صورت لزوم پس از بازدید از محل، تغییرات به عمل آمده را تایید خواهد نمود. در صورتی که تغییرات مذکور عمل نشود، بورس براساس ماده ۶ این ضوابط عمل خواهد کرد.

ماده ۳: فرآیند صدور مجوز دفتر پذیرش کارگزاری

فرآیند صدور مجوز دفتر پذیرش کارگزاری به شرح زیر است:

- ۱) کارگزار درخواست تاسیس دفتر پذیرش را به بورس ارائه می‌نماید.
- ۲) بورس پس از بررسی درخواست، موافقت اصولی خود را با تاسیس دفتر پذیرش به کارگزار اعلام می‌نماید.
- ۳) مدیریت بازرسی و امور اعضای بورس از محل در نظر گرفته شده برای ایجاد دفتر پذیرش کارگزاری بازدید و گزارش خود را در صورت تایید درخواست کارگزار، حداکثر ظرف یک ماه به مدیرعامل "بورس" اعلام می‌نماید. چنانچه شرایط تاسیس دفتر توسط کارگزار و طبق این مقررات برآورده نشود، مدیریت بازرسی و امور اعضای بورس موارد را ظرف یک ماه به کارگزار اعلام می‌نماید. کارگزار متقاضی می‌تواند پس از رفع نواقص و تایید مدیریت فوق درخواست خود را پیگیری نماید.
- ۴) "بورس" پس از دریافت گزارش، تصمیم خود را در خصوص صدور مجوز تاسیس به صورت مکتوب به کارگزار اعلام می‌کند.

تبصره: قوانین و مقررات حاکم بر اداره دفتر پذیرش کارگزاری، همان قوانین و مقررات حاکم بر اداره کارگزاریها می‌باشد.

ماده ۴: فرآیند صدور مجوز تالار معاملات کارگزاران

فرآیند صدور مجوز "تالار معاملات کارگزاران" به شرح ذیل است:

- ۱) ارائه درخواست توسط کارگزار به انضمام طرح کسب و کار مربوط به تاسیس تالار معاملات کارگزاران
- ۲) بررسی درخواست ارائه شده توسط بورس
- ۳) صدور موافقت اصولی توسط کمیته تالار معاملات کارگزاران. علاوه بر اعضای کمیته یک نفر نماینده کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار در جلسات بررسی صدور مجوز تالار معاملات کارگزاران شرکت می‌نماید. کمیته انطباق درخواست را با مقررات را بررسی می‌کند.
- ۴) تامین محل، تجهیزات و احراز شرایط قانونی

- ۵) بازدید از محل و ارائه گزارش توسط کارشناسان مدیریت بازرسی و امور اعضای بورس
- ۶) صدور مجوز تاسیس
- ۷) تکمیل مدارک و تعهد نامه ها توسط متقاضی
- ۸) صدور مجوز فعالیت

ماده ۵: نظارت بر دفاتر پذیرش کارگزاری و تالار معاملات کارگزاران

بورس می تواند طبق مقررات نسبت به بازرسی دوره ای دفاتر پذیرش کارگزاری و تالار معاملات کارگزاران اقدام نماید. در هر صورت مسئولیت ناشی از اقدامات صورت گرفته در دفاتر و تالارهای مزبور بطور کامل بر عهده کارگزار مربوط می باشد.

ماده ۶: شرایط تعلیق یا لغو مجوز "دفاتر پذیرش کارگزاری" و "تالار معاملات کارگزاران"

- ۱) در صورتی که طبق بررسی های بعمل آمده توسط مدیریت بازرسی و امور اعضای بورس، هر یک از دفاتر پذیرش کارگزاری یا "تالار معاملات کارگزاران" شرایط مندرج در این ضوابط یا سایر قوانین و مقررات را از دست بدهد، مدیریت بازرسی درخواست تعلیق یا لغو مجوز فعالیت یا تاسیس دفتر یا تالار مزبور را به مدیر عامل بورس ارائه می نماید. سپس کمیته تالار معاملات به دستور مدیر عامل بورس تشکیل، موضوع را بررسی و تصمیم خود را در خصوص تعلیق تمام یا بخشی از فعالیت تالار مربوط یا لغو مجوز آن به مدیر عامل بورس اعلام می نماید، تصمیم کمیته مزبور پس از تایید مدیرعامل جهت اجرا به کارگزار یا کارگزاران مربوط اعلام خواهد نمود.
- ۲) در صورت درخواست کتبی رفع تعلیق توسط "کارگزار" و احراز مجدد شرایط توسط بورس می تواند دستور رفع تعلیق صادر نماید.

این ضوابط در ۶ ماده، ۲ تبصره و ۱ پیوست در تاریخ ۱۳۹۲/۵/۱۴ به تصویب هیات مدیره شرکت بورس کالای ایران رسید.

تالار معاملات کارگزاران	تالار اختصاصی (شعبه)	نماینده	شرح
<p>۱ - شناسایی مشتریان و تشکیل پرونده برای آنها</p> <p>۲ - دریافت درخواست تخصیص کد معاملاتی از مشتری، به همراه مدارک لازم و ارسال آن به مراجع مربوطه و دریافت کد معاملاتی تخصیص داده شده و اعلام آن به مشتری</p> <p>۳ - دریافت درخواست صدور مجوز معامله از سرمایه گذار خارجی به همراه مدارک لازم و ارسال آن به مرجع مربوطه و دریافت مجوز معامله صادره و اعطای آن به مشتری</p> <p>۴ - صدور شناسه و رمز کاربری برای مشتری و اعلام آن به مشتری به منظور اینکه مشتری بتواند از نرم افزارهای کارگزاری برای دریافت اطلاعات یا ثبت و اصلاح سفارش های خود بهره برداری کند.</p> <p>۵ - اخذ و ثبت سفارش مشتری</p> <p>۶ - اجرای سفارش مشتری از طریق نرم افزار بورس کالا</p> <p>۷ - گزارش دهی به مشتری در خصوص نحوه اجرای سفارش و معاملات انجام شده به نام وی و گردش حساب مشتری در دفاتر کارگزار</p>	<p>۱ - شناسایی مشتریان و تشکیل پرونده برای آنها</p> <p>۲ - دریافت درخواست تخصیص کد معاملاتی از مشتری، به همراه مدارک لازم و ارسال آن به مراجع مربوطه و دریافت کد معاملاتی تخصیص داده شده و اعلام آن به مشتری</p> <p>۳ - دریافت درخواست صدور مجوز معامله از سرمایه گذار خارجی به همراه مدارک لازم و ارسال آن به مرجع مربوطه و دریافت مجوز معامله صادره و اعطای آن به مشتری</p> <p>۴ - صدور شناسه و رمز کاربری برای مشتری و اعلام آن به مشتری به منظور اینکه مشتری بتواند از نرم افزارهای کارگزاری برای دریافت اطلاعات یا ثبت و اصلاح سفارش های خود بهره برداری کند.</p> <p>۵ - اخذ و ثبت سفارش مشتری</p> <p>۶ - اجرای سفارش مشتری از طریق نرم افزار بورس کالا</p> <p>۷ - گزارش دهی به مشتری در خصوص نحوه اجرای سفارش و معاملات انجام شده به نام وی و گردش حساب مشتری در دفاتر کارگزار</p>	<p>۱ - شناسایی مشتریان و تشکیل پرونده برای آنها</p> <p>۲ - دریافت درخواست تخصیص کد معاملاتی از مشتری، به همراه مدارک لازم و ارسال آن به مراجع مربوطه و دریافت کد معاملاتی تخصیص داده شده و اعلام آن به مشتری</p> <p>۳ - دریافت درخواست صدور مجوز معامله از سرمایه گذار خارجی به همراه مدارک لازم و ارسال آن به مرجع مربوطه و دریافت مجوز معامله صادره و اعطای آن به مشتری</p> <p>۴ - اخذ و ثبت سفارش مشتری</p> <p>۵ - گزارش دهی به مشتری در خصوص نحوه اجرای سفارش و معاملات انجام شده به نام وی و گردش حساب مشتری در دفاتر کارگزار</p>	<p>حداقل خدمات قابل عرضه</p>

تالار معاملات کارگزاران	تالار اختصاصی (شعبه)	نماینده	شرح
<p>۱ - در مالکیت یا اجاره‌ی متقاضی باشد . در صورتی که "متقاضی" "کارگزار" نباشد، باید "قرارداد بین متقاضی و کارگزار نماینده‌ی متقاضی" بین "متقاضی" و "کارگزار" منعقد گردیده باشد،</p> <p>۲ - در منطقه مناسبی از شهر با موقعیت اداری- تجاری باشد</p> <p>۳ - به ازای هر متصدی پذیرش حداقل ۴ متر مربع</p> <p>۴ - اتاق مخصوص جهت استقرار "ایستگاه معاملات" به نحوی که از تردد اشخاص غیر مجاز به اتاق مزبور حتی در ساعاتی که "ایستگاه معاملات" فعال نیست، جلوگیری گردد . این اتاق باید دارای حداقل ۶ مترمربع فضای مناسب جهت استقرار هر ایستگاه معاملاتی باشد</p> <p>۵ - دارای حداقل ۲۰ مترمربع فضای اختصاصی مناسب جهت استقرار مشتریان باشد</p> <p>۶ - دارای فضای مناسب باشد</p> <p>۷ - دارای فضای مناسب جهت استقرار سرور، آبدارخانه، نگهبانی و ... باشد</p>	<p>۱ - در مالکیت یا اجاره‌ی کارگزار باشد</p> <p>۲ - در منطقه مناسبی از شهر با موقعیت اداری یا اداری- تجاری باشد</p> <p>۳ - به ازای هر متصدی پذیرش حداقل ۴ متر مربع</p> <p>۴ - اتاق مخصوص جهت استقرار "ایستگاه معاملات" به نحوی که از تردد اشخاص غیر مجاز به اتاق مزبور حتی در ساعاتی که "ایستگاه معاملات" فعال نیست، جلوگیری گردد . این اتاق باید دارای حداقل ۶ مترمربع فضای مناسب جهت استقرار هر "ایستگاه معاملات" باشد</p> <p>۵ - دارای حداقل ۲۰ مترمربع فضای اختصاصی مناسب جهت استقرار مشتریان باشد</p> <p>۶ - دارای فضای بایگانی مناسب باشد</p> <p>۷ - دارای فضای مناسب جهت اتاق سرور، آبدارخانه، نگهبانی و ... باشد</p>	<p>۱ - در مالکیت یا اجاره‌ی متقاضی نمایندگی باشد</p> <p>۲ - در منطقه مناسبی از شهر با موقعیت اداری یا اداری- تجاری باشد</p> <p>۳ - به ازای هر متصدی پذیرش حداقل ۴ متر مربع</p> <p>۴ - فضای اختصاصی جهت استقرار مشتریان حداقل ۱۰ متر مربع</p> <p>۵ - دارای فضای بایگانی مناسب باشد</p>	<p>ویژگی‌های محل معرفی شده</p>

شرح	نماینده گی	تالار اختصاصی (شعبه)	تالار معاملات کارگزاران
امکانات و تجهیزات	۱- داشتن حداقل یک دستگاه نمایشگر LCD متناسب با فضا اختصاصی به بخش مشتریان جهت نمایش تابلو معاملات	۱- داشتن حداقل یک دستگاه نمایشگر LCD متناسب با فضا اختصاصی به بخش مشتریان جهت نمایش تابلوهای معاملات (هر ۱۰ متر مربع یک دستگاه)	۱- داشتن حداقل یک دستگاه نمایشگر LCD متناسب با فضا اختصاصی به بخش مشتریان جهت نمایش تابلوهای معاملات (هر ۱۰ متر مربع یک دستگاه)
	۲- داشتن حداقل یک دستگاه رایانه متصل به اینترنت جهت بخش مشتریان	۲- داشتن حداقل یک دستگاه رایانه متصل به اینترنت جهت بخش مشتریان	۲- داشتن حداقل ۲ دستگاه رایانه متصل به اینترنت جهت بخش مشتریان
	۳- داشتن حداقل امکانات عمومی هر مکان اداری	۳- داشتن حداقل امکانات عمومی هر مکان اداری	۳- داشتن حداقل امکانات عمومی هر مکان اداری
حداقل نیروی انسانی	۱- حداقل یک متصدی پذیرش به ازای هر جایگاه پذیرش	۱- حداقل یک متصدی پذیرش به ازای هر جایگاه پذیرش	۱- حداقل یک متصدی پذیرش به ازای هر جایگاه پذیرش کارگزاری
	۲- حداقل یک معامله گر دارای مجوز معامله گری از سازمان بورس و اوراق بهادار به ازای هر ایستگاه معاملاتی	۲- حداقل یک معامله گر دارای مجوز معامله گری از سازمان بورس و اوراق بهادار به ازای هر ایستگاه معاملاتی	۲- حداقل یک معامله گر دارای مجوز معامله گری از سازمان بورس و اوراق بهادار به ازای هر ایستگاه معاملاتی کارگزاری

توضیحات:

منظور از منطقه مناسب شهری مندرج در این دستورالعمل ، مکانی داخل در محدوده شهری می باشد که علاوه بر امکانات عمومی مانند آب، برق و تلفن به اینترنت و نیز وسایل حمل و نقل عمومی دسترسی دارد.